

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТУ
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУKOBИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань № 18 «*Виробництво та технології*»

Код та найменування спеціальності № 181 «*Харчові технології*»

Освітньо-професійна програма *Технологічна експертиза та безпека харчової продукції*

Ступінь вищої освіти *магістр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності № 181 *Харчові технології*

« 11 » 04 2024 р. протокол № 4

Реєстраційний номер в навчальному відділі НЦООП

1. Загальна інформація

Кафедра: [Харчової хімії, експертизи та біотехнологій](#)

Викладач: [Озоліна Софія Олександрівна](#), доцент кафедри харчової хімії, експертизи та біотехнологій, кандидат хімічних наук

Профайл **Контакти:**
os.sof.al@gmail.com,
048-712-41-53

Освітній компонент викладається на 1 курсі у 1 семестрі

Кількість: кредитів - 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	50	20	30
заочна	24	8	16
Самостійна робота, годин	Денна – 100		Заочна – 126

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» передбачає опанування теоретичними та методологічними принципами науки, методами наукових досліджень, прийомами моделювання технологічних процесів, елементами кореляційного і дисперсійного аналізу як підґрунтям для розроблення і реалізації методики досліджень при вирішенні практичних задач, пов'язаних з технологічною експертизою, системами контролю й управління якістю і безпечністю харчової продукції

Освітній компонент «Методологія та організація наукових досліджень» є необхідним для опанування компонентів фахової підготовки: «Технологія новітніх продуктів харчування», «Дослідницька практика», «Атестація: підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра».

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту – оволодіння здобувачами методами наукових досліджень і їх використання при вирішенні науково-дослідних завдань, пов'язаних з технологічною експертизою, системами контролю й управління якістю і безпечністю харчової продукції.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАЗВА» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності № 181 ХАРЧОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ](#) та [освітньо-професійній програмі «ТЕХНОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ТА БЕЗПЕКА ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ»](#) підготовки магістрів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері харчових технологій.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Здатність обирати та застосовувати спеціалізоване лабораторне і технологічне обладнання та прилади, науково-обґрунтовані методи та програмне забезпечення для проведення наукових досліджень у сфері харчових технологій.

СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові дослідження з урахуванням світових тенденцій науково-технічного розвитку галузі.

СК 5. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень і проєктів.

Програмні результати навчання:

РН 1. Відшукувати систематизувати та аналізувати науково-технічну інформацію з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій.

РН 4. Застосовувати статистичні методи обробки експериментальних даних в галузі харчових технологій, використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для обробки експериментальних даних.

РН 10. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері харчових технологій, аналізувати їх результати, аргументувати висновки.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних занять

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ			
1	Наука як система знань. Сутність науки як сфери людської діяльності. Основні завдання науки. Мета та предмет науки	2	-
2	Понятійний апарат науки. Чуттєве і раціональне пізнання. Гіпотеза як вихідний момент пошуку істини. Формування теорії як результату наукової діяльності	2	-
3	Структурні елементи теорії пізнання. Види та ознаки наукового дослідження. Формування структури теорії. Види наукової діяльності.	2	-
4	Методологія і методи наукових досліджень. Методи емпіричного і теоретичного пізнання. Загальнологічні методи і прийоми дослідження	2	2
5	Математичні методи в дослідженнях. Класифікація експериментів. Методологічні основи експерименту. Статистичні методи обробка експериментальних даних. в галузі харчових технологій.	2	2
6	Види науково-технічної інформації. Пошук, систематизація та аналіз науково-технічної інформації з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій.	2	1
7	Планування наукового дослідження з урахуванням світових тенденцій науково-технічного розвитку галузі. Обґрунтування актуальності, визначення теми, мети, завдань, гіпотези дослідження. Емпіричний і теоретичний рівні наукового дослідження. .	2	1
8	Вибір і описання методики експерименту.. Вибір спеціалізованого лабораторного і технологічного обладнання та приладів, науково-обґрунтованих методів та програмного забезпечення для проведення наукових досліджень у сфері харчових технологій.	2	1

9	Розробка та експериментальна перевірка моделі, гіпотези та концептуальних положень, що покладені в основу дослідження. . Основні поняття теорії планування експерименту.	2	-
10	Застосування статистичних методів обробки експериментальних даних в галузі харчових технологій, використання спеціалізованого програмне забезпечення для обробки експериментальних даних дослідження.. Аналіз результатів, аргументація висновків Презентація результатів наукових досліджень у вигляді ілюстративного матеріалу. Підготовка магістерської роботи до захисту.	2	1
Разом за ОК:		20	8

5.2 Перелік лабораторних робіт

№ з/п	Назва лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Пошук, систематизація та аналіз науково-технічної інформації з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій	4	2
2	Планування наукового дослідження. Вибір і описання методики експерименту. Вибір спеціалізованого лабораторного і технологічного обладнання та приладів, науково-обґрунтованих методів та програмного забезпечення для проведення наукових досліджень	4	2
3	Виконання експериментальних досліджень	4	2
4	Виконання експериментальних досліджень	4	2
5	Виконання експериментальних досліджень	4	2
6	Виконання експериментальних досліджень	4	2
7	Застосування статистичних методів, спеціалізованого програмного забезпечення для обробки експериментальних даних дослідження.. Презентація результатів наукових досліджень у вигляді ілюстративного матеріалу. Аналіз результатів, аргументація висновків.	6	4
Всього за ОК:		30	16

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Написання реферату з теми кваліфікаційної роботи	30	30
Всього за ОК:		30	30

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *тестування знань здобувачів з певних тем ОК;*
- *виконання і захист лабораторних робіт;*
- *захист реферату.*

Підсумковий контроль – *диференційований залік*.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів
	Денна і заочна форми навчання
Змістовний модуль 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ В НАКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	
Лабораторні роботи*	5 x 7= 35
Тести*	5 x 7= 35
Самостійна робота*	30
Всього	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Лабораторні роботи (оцінювання однієї роботи)

4,5 - 5 балів	<i>Лабораторна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
4,0 - 4,4 балів	<i>Лабораторна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	<i>Лабораторна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
2,1 – 3,4 балів	<i>Лабораторна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
0-2 балів	<i>Лабораторна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Тестування (оцінювання одного тесту)

4,5 - 5 балів	<i>90 - 100 % правильних відповідей</i>	відмінно
4,0 - 4,4 балів	<i>74 – 89% правильних відповідей</i>	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	<i>60 – 73% правильних відповідей</i>	добре
2,1 – 3,4 балів	<i>35 – 59 % правильних відповідей</i>	достатньо
0-2 балів	<i>0-35 % правильних відповідей</i>	незадовільно

Самостійна робота

28,0 – 30,0 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
20,0 – 27,9 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
14,0 – 19,9 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
8,0 – 13,9 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 7,9 балів	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Лабораторні заняття: виконання лабораторних дослідів з наступних захистом результатів досліджень.

Самостійна робота(реферати, доповіді з презентаціями, індивідуальні навчально-дослідні завдання тощо): робота з навчально-методичними матеріалами науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо), реферування, конспектування)

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. **Бошкова І. Л.** Основи наукових досліджень, планування та обробка результатів експерименту [Електронний ресурс] : підручник за освітньою компонентою : для здобувачів вищ. освіти технологічних, технічних та економічних спеціальностей / І. Л. Бошкова, В. Г. Мураховський, Ф. А. Трішин ; Одес. нац. технол. ун-т. — Одеса, 2023. — 184 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2192542>
2. **Методологія та організація наукових досліджень у тваринництві** [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. І. Соболев, В. М. Недашківський, Р. А. Петришак та ін. ; за ред. О. І. Соболева ; Білоцерків. нац. аграр. ун-т, Львів. нац. ун-т вет. медицини та біотехнології ім. С. З. Гжицького. — Біла Церква : Білоцерківдрук, 2022. — 256 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2089249>
3. **Озоліна, Софія Олександрівна.** Конспект лекцій з дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 181 "Харчові технології" (освітня програма "Технологічна експертиза та безпека харчової продукції"), галузь знань 18, ступінь вищ. освіти магістр / С. О. Озоліна ; Каф. харчової хімії та експертизи. — Одеса : ОНТУ, 2022. — 39 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1978068>

4. **Озоліна, Софія Олександрівна.** Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" [Електронний ресурс]: для студентів спец. 181 "Харчові технології" (освітня програма "Технологічна експертиза та безпека харчової продукції"), галузь знань 18, ступінь вищ. освіти магістр ден. та заоч. форми навчання / С. О. Озоліна; відп. за вип. А. І. Капустян; Каф. харчової хімії та експертизи. — Одеса: ОНТУ, 2022. — 21 с
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1978082>
5. **Озоліна, Софія Олександрівна.** Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" [Електронний ресурс]: для здобувачів ступеня вищої освіти "магістр" спец. 181 "Харчові технології" освітня програма "Технологічна експертиза та безпека харчової продукції" ден. та заоч. форм навчання / С. О. Озоліна; відп. за вип. А. І. Капустян; Каф. харчової хімії та експертизи. — Одеса: ОНТУ, 2022. — 16 с
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1978103>

Додаткові:

1. Інноваційні технології галузі та методологія наукових досліджень [Текст]: підручник / А. Д. Салавеліс, Л. М. Тележенко, Г. В. Дідух, Ю. О. Козонова; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса: Освіта України, 2018. — 276 с.: табл., рис. — Бібліогр.: с. 267-275
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnв.BibRecord.164218>
2. Основи наукових досліджень [Текст]: навч. посіб. / Л. М. Тележенко, Н. А. Дзюба, М. А. Кашкано, Л. О. Валевська; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Херсон: Вид. Гринь Д.С., 2016. — 192 с. — Бібліогр.: с. 187-190
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnв.BibRecord.157463>
3. **Чернега, І. С.** Конспект лекцій з курсу "Методологія та організація наукових досліджень" у 2-х ч. Ч. 1 [Електронний ресурс]: для студентів спец. 181 "Харчові технології" галузі знань 18 "Виробництво та технології", СВО "Магістр" ден. та заоч. форм навчання / І. С. Чернега, Л. В. Фігурська; за ред. А. В. Макаринської; відп. за вип. А. В. Макаринська; Каф. технології зерна і комбікормів. — Одеса: ОНТУ, 2023. — 70 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2161055>
4. **Валевська, Л. О.** Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій [Електронний ресурс]: спец. 181 "Харчові технології" галузі знань 18 "Виробництво та технології" / Л. О. Валевська, О. Г. Соколовська, А. К. Кац; Каф. технології зерна і комбікормів. — Одеса: ОНТУ, 2022. — 40 с
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1942346>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#) , [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015 та роботодавців](#).

Викладач ПІДПИСАНО Софія ОЗОЛІНА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Харчової хімії, експертизи та біотехнологій

Протокол від «25» січня 2024 р. № 4

Завідувач кафедри ПІДПИСАНО Антоніна КАПУСТЯН

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП *ТЕХНОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ТА БЕЗПЕКА ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ*

Завідувач кафедри харчової хімії, експертизи та біотехнологій
доцент

ПІДПИСАНО Антоніна КАПУСТЯН